Eduskunta
Ympäristövaliokunta
Valiokuntakanslian sihteeri
Tuula Toivonen

17.10.2022

TIIVISTELMÄ

Helsingin kaupungin kanta RYTJ-lakiesitykseen

Asiantuntijalausunnon tiivistelmä

Tässä asiantuntijalausunnossa keskitytään arvioimaan Hallituksen esityksien eduskunnalle laeiksi rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä ja maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta vaikutuksia Helsingin kaupunkiympäristön rakennusvalvontapalvelujen toimintaan, mikäli lakiesitys toteutuu esityksen mukaisesti. Lisäksi arvioidaan sitä, mitä valmistelutoimenpiteitä kaupunkiympäristön toimialalla ja erityisesti rakennusvalvontapalveluissa on syytä tehdä vuoden 2023 aikana, mikäli RYTJ-laki tulee voimaan 1.1.2024, kuten on suunniteltu.

Digitalisaation edistäminen

- Digitaalisuuden edistäminen on lakiehdotuksessa liian väljä ja mahdollistaa toimimisen nykymallilla. Tietomalliavusteiseen rakennuslupakäsittelyyn pitäisi voida edellyttää ainakin isoissa hankkeissa. Loppukatselmusvaiheessa vaadittu toteumamalli vaatii erityisaloilla vielä määrittelytyötä.
- Helsingin rakennusvalvonta antaa RYTJ-erillislaista tarkemman asiantuntijalausunnon 18.10.2022 ympäristövaliokunnassa:
    - Muutos toisaalta tukee ja vahvistaa kaupungin digitalisaatiota ja kaupunki on jo yhteistyössä Ympäristöministeriön ja SYKE:n kanssa ryhtynyt varautumaan tarvittaviin muutoksiin. Lopullisia taloudellisia vaikutuksia ei voida kuitenkaan vielä arvioida, koska RYTJ:n kehitysprojekti on valtiolla vasta käynnistetty. Rajapintojen ja tietomuodon määrittäminen sekä tietovirtojen suunnat sisältöineen tulee määrittää kunkin toimijan välille.
    - Rakennustietojen osalta tiedonluovutus velvollisuus alkaa 1.1.2024 ja alueiden käytön tietojen osalta siirtymäaika päättyy

vuonna 2029. Kaupunki toteaa, että kunnille tulee varata tarpeeksi pitkä siirtymäaika riippumatta käyttöönoton todellisesta aikataulusta.

- RYTJ:n rekisterien muodostuminen on epäselvää tilanteessa, jossa lupaa ei enää edellytetä.
- Laki toteutuessaan tarkoittaa, että jatkossa kaupungin tulee toimittaa rakennus- ja alueidenkäytön tiedot digitaalisessa koneluettavassa muodossa automaattisesti Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) hallinnoimaan rakennetun ympäristön tietojärjestelmään (RYTJ). RYTJ ei poista tarvetta kaupungin nykyisille rekistereille.

- Muun koneluettavan muodon määrittelyä olisi tarkennettava, jotta rakennuslupaprosessia tehostavaa vaikutusta ei menetettäisi suunnitelmamallivaihe (/rakennusluvan hakeminen).

- Suunnitelmamallin sekä toteumamallien sijaan toimitettavan muun koneluettavan muodon tulisi sisältää samat tietosisällöt kuin vastaavan ifc-tietomallin. Mikäli hyväksyttäisiin pelkkä pdf-tiedostomuoto, tietosisällön täydentäminen tulisi tutkia sähköisen asiointijärjestelmän kautta muulla tavalla. Tällöin automatisaatio hyötyä ei saavutettaisi. (Toteumamallivaihe koskee ark-rakennussuunnitelmia, rakennesuunnitelmia ja taloteknisiä suunnitelmia.)